

**Klaar voor de toekomst:
Samen anders doen**

Inhoudsopgave

Inleiding

Toegankelijke en effectieve basishulp

Bestaanszekerheid

Gelijke Kansen

Veiligheid

Professionele organisatie

Inleiding

Roerige maatschappelijke ontwikkelingen vertalen zich naar de levens van gezinnen en jongeren in Utrecht. Goed kunnen rondkomen of een passende woonplek is voor veel mensen geen vanzelfsprekendheid en de mentale gezondheid van jongeren staat onder druk door een onzekere toekomst en ervaren prestatiedruk.

De vraag naar (basis)hulp is onverminderd hoog en tegelijkertijd weten we dat er minder financiële middelen zijn om aan de vraag te kunnen voldoen. We staan dus voor een uitdagende fase, die vraagt om anders omgaan met de vraag naar hulp. Dit is niet alleen een opdracht aan onszelf, maar aan alle partijen in het jeugdstelsel gezamenlijk. Met elkaar zoeken we naar manieren om de ondersteuning zoveel mogelijk in het dagelijks leven van gezinnen en jongeren te organiseren, naar een goede balans tussen versterken van gemeenschapszin en benodigde professionele ondersteuning. Dit is geen nieuwe ambitie, maar de omstandigheden vragen ons hier nog scherper op te zijn. We doen dit vanuit en ondersteund door de wijkallianties, die prioriteiten stellen op basis van de vraagstukken in de wijk.

Scherper kiezen is nodig om ervoor te zorgen dat de mensen die dat echt nodig hebben zorg en ondersteuning blijven ontvangen. We kunnen dit niet alleen. Het vraagt van ons gezamenlijk, gemeente en partners, voldoende rugdekking om deze beweging in gang te zetten en vol te houden. Met als belangrijke stap hierin de vertaling van de nota van uitgangspunten naar de nieuwe opdrachten voor de volgende subsidieperiode.

Toegankelijke en effectieve basishulp

Toegankelijke en effectieve basishulp (1)

De afgelopen jaren hebben we gebouwd aan een stevig fundament van basishulp: het bieden van passende hulp aan gezinnen met een hulpvraag en het versterken van wijk- en schoolgericht werken, aan de beweging van verhelpen naar voorkomen en versterken.

Onze focus van het afgelopen jaar op het versterken van de realisatie en de basis op orde heeft zicht gegeven op de aandachtspunten voor de kwaliteit en het vakmanschap basishulp. Voorbeelden hiervan zijn de impact van volwassenproblematiek op kinderen, basishulp in situaties van crisis, intensieve vorm van hulp en doelmatig werken. Onderdeel hiervan is ook de reikwijdte van basishulp in relatie tot de sociale basis en de aanvullende hulp.

Naast deze aandachtspunten richten we ons, in het licht van de aanhoudende vraag naar hulp en de toenemende schaarste, op het anders omgaan met de vraag naar hulp. Waar mogelijk ondersteund vanuit het dagelijks leven (het eigen netwerk en de sociale basis). We zien daarbij kansen waar het gaat om de toegang tot hulp en langdurige ondersteuning:

Lang niet alle vragen die bij de 'voordeur' binnenkomen, zijn basishulpvragen. Een goede uitvraag en nauwe samenwerking met partners in de sociale basis is essentieel om meer vragen zo licht en dichtbij mogelijk te kunnen ondersteunen.

Veel gezinnen hebben structurele ondersteuning nodig bij het hanteerbaar maken van het dagelijks leven. Idealiter vinden ze dit zoveel mogelijk in eigen netwerk of vanuit (informele) ondersteuning vanuit de sociale basis. Dit is nu niet de praktijk. Een analyse hierop en het verkennen van oplossingsrichtingen zien we als een belangrijke opgave voor aankomend jaar.

Ambitie

Alle gezinnen en jongeren in Utrecht die (basis)hulp kunnen gebruiken vinden ons tijdig en worden op maat geholpen.

We versterken gezinnen, scholen en wijken bij het oplossen van hun problemen van vandaag en richten ons op onderliggende factoren om daarmee de situatie duurzaam te verbeteren.

Dit doen we vanuit de leidende principes, met oog voor de samenhang tussen de leefgebieden.

Toegankelijke en effectieve basishulp (2)

Anders omgaan met de vraag zit ook in het variëren met vormen en de intensiteit van hulp, met als belangrijke ontwikkeling meer groepsgerichte vormen van hulp en blended hulpverlening.

Waar het gaat over het versterken van het wijkgericht werken heeft de Wijkalliantie+ afgelopen jaar een stevigere vorm gekregen. Het doel van het netwerk is de (toekomstige) vraag aan zorg en ondersteuning integraal en wijkgericht te kunnen beantwoorden binnen de gestelde financiële kaders. Ook als dit betekent dat je je hiervoor anders organiseert rond een opgave dan binnen je eigen opdracht en financiering. De grondslagen van de wijkalliantie hebben de mogelijkheid gegeven om de eerste stappen in de wijk te zetten. We zien dit als een belangrijke en goede stap in het daadwerkelijk realiseren van het opgavegericht werken in de wijk. Waarbij we niet alleen kijken naar de uitingsvorm maar ook naar onderliggende factoren die de vraag naar hulp beïnvloeden.

Onderdeel van het wijkgericht werken is het versterken van de sociaal-medische basiszorg. We hebben samen met de huisartsen geïnvesteerd in gezamenlijke vraagverheldering door de gezinswerker op de huisartspraktijk. Op 80% van de huisartspraktijken is er een werkende vorm gevonden. Een volgende stap is om de werkelijke integrale samenwerking verder vorm te geven rondom gezinnen.

Vakmanschap basishulp

Gelijkwaardig, waardierend en realiserend

- Wij zijn nieuwsgierig en hebben geloof en vertrouwen in de oplossing van de klant.
- Wij sluiten tijdelijk aan, dichtbij het dagelijkse leven.
- Wij werken meervoudig, en komen met gezin, relevante partners en wijk tot juiste hulp.
- Wij versterken netwerken rondom gezinnen en in de wijk.
- Wij richten ons tevens op veelvoorkomende vraagstukken en de onderliggende problematiek
- Wij werken bevorderend en zijn gericht op het vergroten van de bandbreedte van normaal in onze samenwerking met zowel de sociale basis als de aanvullende hulp.

Doorontwikkeling basishulp

Langdurige ondersteuning

Doel 2024

We hebben langdurige ondersteuning aan gezinnen die dit nodig hebben effectief en efficiënt georganiseerd. Op basis van de analyse van langlopende casussen (2023) hebben we de oplossingsrichtingen (waar nodig samen met partners) zodanig uitgewerkt dat deze gerealiseerd kunnen worden.

Digitalisering

Doel 2024

We hebben een eigenstandige visie op digitalisering en hoe digitale vormen van hulp plek kunnen hebben binnen basishulp. En we zijn gestart met de realisatie in de praktijk, waar mogelijk samen met partners in de stad.

Toekomstbestendig versterken van vakmanschap basishulp

Doelen 2024

- We voorzien in de vraag naar basishulp en hebben doelmatig werken versterkt, met daarbij speciale aandacht voor zorg in natura, PGB, hulp bij huishouden en veiligheid.
- Veranderingen vanuit verschillende stedelijke opgaves hebben een stevige plek in het werk van gezinswerkers en samenwerkende partners.
- We bieden meer variatie in vormen en intensiteit van hulp.
- We hebben een verscherpt beeld op de reikwijdte van basishulp in relatie tot de sociale basis en aanvullende hulp.

Toekomstbestendige toegang

Doel 2024

Een versterking, vanuit netwerksamenwerking, van de toegang tot hulp en zorg. Meer vragen van gezinnen landen in de sociale basis.

Collectieve aanpak en groepsgerichte basishulp

Collectieve aanpak

Doel 2024

In alle wijken geven we, als onderdeel van de stedelijke infrastructuur, vorm aan collectieve aanpakken passend bij de wijkopgaven. De collectieve aanpak is een manier van werken waarmee ouders, kinderen, jongeren en professionals elkaar steunen en van elkaar leren. Binnen deze aanpak zijn signalen en vragen van ouders en kinderen het vertrekpunt. Ouders, kinderen en jongeren komen bij elkaar en zoeken samen naar geschikte antwoorden.

Groepsgerichte basishulp

Doel 2024

In elke samenwerking met gezinnen is groepsgerichte ondersteuning onderdeel van onze professionele afweging. We zetten substantieel in op groepsgerichte ondersteuning, zoveel mogelijk in samenwerking met partners, door in alle wijken groepsgerichte vormen van ondersteuning op veelvoorkomende vragen uit te voeren.

Opgave stad

We werken binnen het jeugd domein collectief waar kan en individueel waar nodig, gericht op 'eerder, dichtbij en op maat', waardoor we ouders, kinderen, jongeren en gezinnen duurzaam ondersteunen.

We vergroten en versterken het probleemoplossend vermogen van gezinnen, zodat ze geholpen zijn en steun vinden in het gewone leven.

Wijkgericht realiseren

Opgavegericht samenwerken in wijken

Doel 2024

Alle Utrechtse wijken hebben een gedragen wijkplan 2025 met gezamenlijke prioritering van gekozen opgaves, op basis van wijkdata wijkdoen. Wij dragen veelvoorkomende vragen en onderliggende oorzaken actief aan bij de gezamenlijke ambitie en planvorming. In een wijk is een Wijkalliantie (of al bestaande regiegroep) verantwoordelijk voor de realisatie van de opgave.

Versterken integrale samenwerking sociaal-medisch basiszorg

Doel 2024

We werken vanuit één team sociaal-medische basiszorg, waardoor het lukt om vanuit een brede blik op de vraag, passende en zo licht mogelijke ondersteuning aan gezinnen en jongeren te realiseren. We maken hierbij maximaal gebruik van mogelijkheden uit de sociale basis.

Doorontwikkelen kernpartneraanpak

Doel 2024

De kernpartneraanpak is samen met kernpartners en scholen vanuit de wijken, vo- en mbo-scholen verder doorontwikkeld, waarbij expliciet aandacht is voor het gezamenlijk formuleren van opgaves en de verbinding met de sociale basis. De lerende netwerken hebben vorm gekregen vanuit de wijken zelf.

Kanaleneiland en West

De wijken Kanaleneiland en West zijn voorlopers op opgavegericht werken en het komen tot een wijkinfrastructuur. De lessen geleerd uit deze wijken worden stadsbreed benut.

Opgave stad

Samen met de gemeente en partners in de stad bouwen we voort op de stevige infrastructuur in Utrecht (de Wijkalliantie+, de kernpartneraanpak en de netwerk-MT's) om de impact op opgaves te vergroten en gezamenlijk in te zetten op toekomstige ontwikkelingen, kansen en uitdagingen.

Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid

De koopkrachtcrisis is ook in 2024 nog voor veel Utrechters realiteit. De verwachting is dat het aantal gezinnen dat in armoede leeft gelijk blijft aan 2023. Dat betekent dat 1 op de 12 kinderen nog steeds in armoede leeft. Het risico om in een gezin met geldzorgen op te groeien is groter voor kinderen uit eenoudergezinnen, gezinnen met een bijstandsuitkering, gezinnen met laagopgeleide ouders en kinderen uit migranten- en vluchtelinggezinnen. We zien daarnaast een nieuwe doelgroep ontstaan die moeite heeft met rondkomen, namelijk de middeninkomens en gezinnen met oudere kinderen (12+), omdat zij minder kunnen profiteren van de armoederegelingen.

Geldzorgen kunnen leiden tot stress bij ouders, zeker wanneer geldzorgen niet tijdelijk zijn en/of er andere problemen spelen, zoals werkloosheid, ziekte of slechte huisvesting. Dit kan weer zorgen voor psychische problemen, terugtrekken uit sociale situaties en het minder beschikbaar zijn voor kinderen in de ondersteunende en stimulerende rol. Hoe langer er geldzorgen zijn, des te groter is de kans op nadelige gevolgen voor het welbevinden van kinderen. Deze kinderen voelen zich vaker angstig, afhankelijk en ongelukkig. Dit kan fysieke of psychische klachten tot gevolg hebben, zoals hoofdpijn, buikpijn en vermoeidheid. Een goed sociaal netwerk is belangrijk om te kunnen omgaan met de situatie. We zien dat dit niet altijd aanwezig is. In het ondersteunen van ouders en kinderen die gedupeerden zijn van de toeslagenaffaire zien we de gevolgen van deze stress duidelijk terug. Het signaleren van gezinnen die moeite hebben met rondkomen en zorgen dat ze vroegtijdig de juiste ondersteuning (ook bij de aan geldzorgen gerelateerde onderdelen) krijgen, blijft dus ontzettend belangrijk. Evenals investeren in het verstevigen van het eigen netwerk van gezinnen. Mogelijk dat een manier van groepsgericht werken daaraan kan gaan bijdragen.

De gemeente, de afdeling W&I, U-Centraal en de beide buurtteamorganisaties hebben in de afgelopen jaren ingezet op vroegsignalering bij betalingsachterstanden en bieden van hulp bij schulden. We werkten samen aan het vergroten van het bereik en de effectiviteit van die inspanningen, onder meer door deskundigheidbevordering op stress-sensitief werken, het evaluatieonderzoek van de Hogeschool Utrecht, extra aandacht voor financiële zorgen in de begeleiding van inwoners en het bieden van brede ondersteuning aan gedupeerden van de toeslagenaffaire. Komend jaar zetten we hierop door.

Ambitie

Gezinnen en jongeren zijn (zoveel als mogelijk zelf) in staat een stabiele leefomgeving te creëren en behouden.

Een stabiele omgeving betekent naar vermogen participeren in de samenleving met een financieel stabiele basis en betaalbare huisvesting.

Financiële bestaanszekerheid

Doelen 2024

- We bieden passende ondersteuning bij zorgen over geld als onderdeel van basishulp:
  - We hebben specifieke aandacht voor rondkomen, niet alleen bij de start maar gedurende de hele begeleiding.
  - We benutten de uitkomsten van het evaluatieonderzoek van de Hogeschool Utrecht om ons werkproces samen met Werk & Inkomen te verbeteren, waardoor inwoners meer gebruik maken van de geboden ondersteuning.
- We bereiken inwoners met financiële zorgen vroegtijdig. We werken in Leidsche Rijn en Overvecht volgens de aanpak Vroegsignalering 3.0, ontwikkelen de aanpak lerend door en zijn voorbereid op uitbreiding van de aanpak naar andere wijken.
- Voortzetting van de brede ondersteunen binnen basishulp voor gedupeerden van de toeslagenaffaire, waarbij we met name inzetten op de lopende en nieuwe regelingen (kindregeling, ex-toeslagenpartner en nabestaandenregeling).

Opgave stad

Daar waar er sprake is van armoede of betalingsproblemen zijn we er samen met partners zo vroeg mogelijk bij om financiële problemen te voorkomen of eerder te signaleren door passende ondersteuning te bieden. Daarmee zetten we in op preventie van andere problematiek door financiële stress.

Rondkomen, participatie en wonen

Groepsgerichte ondersteuning

Doel 2024

We hebben door analyse en actie-onderzoek samen met BTO Sociaal en relevante andere partners in beeld voor welke basishulpvragen op het gebied van bestaanszekerheid, groepsgericht werken een passend antwoord is en hebben de eerste ervaringen in de praktijk opgedaan.

Inburgering 030

Opgave stad: Huidige en toekomstige statushouders en gezinsmigranten voelen zich welkom in Utrecht en zijn in staat zelfstandig hun dagelijkse leven vorm te geven. Hiertoe is er een goede integrale en afgestemde begeleiding voor deze gezinnen.

Doel 2024: Een passend inburgertraject voor nieuwkomers in Utrecht, georganiseerd in samenwerking met de gemeente Utrecht en VluchtelingenWerk. Onderdeel daarvan is (groeps)gericht aanbod voor gezinsmigranten en statushouders over begeleiding in Utrecht en een brede uitvraag op alle leefgebieden bij nieuwkomers om vroegtijdig in te spelen op hulpvragen (in samenwerking met partners).

Werkwinkel

Opgave stad: Gezinnen en jongeren zijn (zoveel als mogelijk zelf) in staat om naar vermogen te participeren in de samenleving. Participatie draagt bij aan het versterken van veerkracht, een betere psychische en lichamelijke gezondheid en het vinden van duurzame oplossingen bij vragen op andere leefgebieden. De werkwinkels in Utrecht dragen hieraan bij.

Doel 2024: De toegankelijkheid en het bereik van de werkwinkels zijn toegenomen zodat meer mensen in staat zijn om deel te nemen en bij te dragen aan de maatschappij.

Sociaal renoveren

Opgave: De renovatie van sociale huurwoningen biedt kansen om voor laagdrempelige manier te bereiken. Niet alleen de woningen worden aangepakt en verbeterd, maar inwoners krijgen ook vóór, tijdens en na de renovatie van hun woning actief (meer) hulp aangeboden. Met als doel om de fysieke en sociale situatie van deze inwoners te verbeteren, zowel individueel als collectief (leefbaarheid en sociale cohesie). Dit doen we samen met de woningbouwvereniging, gemeente Utrecht en DOCK.

Doel 2024: In wijken waar de aanpak sociaal renoveren plaatsvindt zijn we als buurtteam actief betrokken. Naast Overvecht gaat deze aanpak uitgebreid worden naar Kanaleneiland.

Bestaanszekerheid - in de wijken

Gelijke kansen

Gelijke kansen

Zeker voor de opgave van gelijke kansen wordt de werkelijke impact gemaakt door de maatschappelijke beweging. Prestatiedruk met alle verschillende gevolgen van dien zorgen voor een grote druk op de jeugdhulp. De oplossing van de knelpunten die hierdoor ontstaan liggen lang niet altijd in het stelsel van jeugdhulp maar veeleer in de maatschappij. Jeugdhulp is niet per se het antwoord op de vraag van een ouder. Samen met partners kijken we nog veel scherper of een vraag daadwerkelijk een hulp- of zorgantwoord behoeft, of dat via netwerk- en wijkversterking de vraag dicht bij het gewone leven in het gezin, door ouders, plek kan krijgen. Ook maken we werk van meer verschillende vormen van hulp.

“Moeilijke fases tijdens het opgroeien en opvoeden zijn normaal. Meestal zijn kinderen en opvoeders veerkrachtig genoeg om – met steun van hun omgeving – die fases goed door te komen. Maar dat besef lijkt uit beeld. Daardoor krijgen kinderen en jongeren soms jeugdhulp om de pijn en de stress te verzachten die het gewone opgroeien en opvoeden met zich meebrengt. Het gewone leven lijkt dan niet meer geleefd te kunnen zonder professionele hulp.” (NJI Vasthoudend transformeren 11 mei 2021)

In Utrecht blijft een toegenomen groep jonge kinderen achter in hun algehele ontwikkeling. Al voor dat de kinderen naar de basisschool gaan, zijn er meetbare en aanhoudende verschillen tussen jonge kinderen. We constateren een groeiende vraag naar dagbehandelingen en speciaal onderwijs. De afgelopen twee jaar is de focus op het jonge kind steeds beter verankerd in de wijknetwerken. Deze ontwikkeling krijgt in 2024 stadsbreed vorm.

De mentale gezondheid van jongeren staat onder druk. In onderzoeken in Nederland en Utrecht geeft een vijfde van de jongeren tussen de 16 en 25 jaar aan last te hebben van somberheid en angst en meer dan de helft van de jongeren heeft last van prestatiedruk en stress. De gevolgen van corona en de toenemende zorgen over het klimaat en toekomstonzekerheid helpen hierbij niet. We zien dit ook terug in de vraag naar hulp binnen buurtteams. Het aantal jongeren, maar ook schoolkinderen met een hulpvraag op het gebied van mentale gezondheid is in veel teams de meest of veelvoorkomende vraag. We zien dit bijvoorbeeld in het VO-team, de MBO-teams en in de wijken Noordoost, Oost, Vleuten en De Meern. We benaderen deze mentale gezondheidsvraagstukken vanuit meerdere perspectieven op basis van ‘anders kijken naar de vraag en naar vormen van hulp’.

Ambitie

Ieder kind en iedere jongere in Utrecht heeft optimale ontwikkelingskansen en een doorgaande schoolloopbaan die aansluit bij diens levenssituatie, ongeacht de omgeving waar het in opgroeit.

We werken samen met jongeren aan hun duurzame perspectief.

Gelijke kansen - het jonge kind

Kansrijke start / Eerste 1000 dagen

Meer kinderen worden geboren en groeien op in een kansrijke omgeving/situatie door domeinoverstijgend en in netwerkverband in te zetten op gezinnen met jonge kinderen, startend bij de eerste 1000 dagen.

Doelen 2024

- In alle wijken is een goed functionerend geboortenetwerk met een verbinding naar de kernpartneraanpak VE. Hierdoor lukt het om een goede en vroegtijdige verbinding te leggen waar ondersteuning vanuit het basishulp passend is en wordt deze hulp tijdig geboden.
- In gezinnen waar we betrokken zijn, hebben we altijd oog voor de situatie van zwangeren, baby's en heel jonge kinderen. In alle teams is voldoende expertise om een signalerende en ondersteunende rol te kunnen vervullen.

Kernpartneraanpak rondom jonge kinderen op de VE

Ouders en hun kinderen ontvangen zoveel als mogelijk ondersteuning en opvang in hun eigen wijk. De kernpartneraanpak leidt tot vroege signalering en contextgerichte ondersteuning. We komen tot eerder tot maatwerk zodat dagbehandeling voor een bepaalde groep kinderen niet meer nodig is.

Doelen 2024

- Alle wijken hebben een gerichte aanpak op basis van het actie-onderzoek Kernpartneraanpak VE in Kanaleneiland, Zuilen en Ondiep.
- Professionals zijn beter toegerust om ouders met jonge kinderen te ondersteunen (o.a. door een vervolg op de IMH-basiscursus)
- In alle wijken is de Kernpartneraanpak goed werkend, we dragen hier vanuit het buurtteam actief aan bij.

Opgave stad

Meer kinderen hebben een gezonde start en groeien op in een kansrijke omgeving. Hiertoe zetten we samen met de gemeente en partners in op kinderen van -9 maanden tot 4 jaar.

Gelijke kansen - mentale gezondheid en zorg-onderwijs

Doel 2024

Vanuit de ambitie om groepsgerichte ondersteuning meer onderdeel te maken van ons werk, starten we met expliciete inzet op vragen rondom mentale gezondheid. In alle wijken of clustering van wijken is in 2024 een vorm van groepsgerichte ondersteuning voor jongeren met mentale hulpvragen. We hebben een beeld van de impact hiervan (op klant, professional en organisatie).

Anders kijken naar de vraag, andere vormen van hulp

Druk in de wijk

De vraag om ADHD-classificatie is groot. De beweging Druk in de wijk, waarin jeugdprofessionals samen met ouders optrekken, richt zich op breed en contextgericht kijken naar het gedrag van kinderen, in het versterken en aanpassen van de omgeving van het kind en de kijk op normaal gedrag te verbreden.

Doel 2024: De smalle vraag om classificatie als oplossing is afgenomen met behulp van het faciliteren van de dialoog in de wijk, collectieve vormen van ondersteuning en het versterken van het vakmanschap van gezinswerkers en wijkpartners. Geleerde lessen uit de wijk zijn onderdeel van een stedelijke beweging.

Samen begrijpen en beslissen

Voor jongeren tussen de 12-18 jaar met psychische en/of aanhoudende lichamelijke klachten willen we vanuit de samenwerking medisch en sociaal domein eerdere, samenhangende en passende ondersteuning bieden. We onderzoeken wat het oplevert om voor deze jongeren dezelfde tools te gebruiken. We benutten daarbij de impuls van het project 'Samen begrijpen en beslissen'.

Doel 2024: We hebben inzichtelijk hoe deze manier van eenduidig werken en gezamenlijke taal helpt bij de ondersteuning van de jongeren.

Vleuten Versterkt

We hebben samen met jongeren, ouders en collega-professionals in beeld gebracht aan welke knoppen we kunnen draaien om de positieve aspecten van prestatiedruk te behouden en de negatieve te laten verdwijnen. Echte impact wordt niet gemaakt door hulp, maar in het dagelijkse leven.

Doel 2024: We hebben stap voor stap de oplossingsrichtingen verwezenlijkt door ze om te zetten in concrete acties. Vanuit het buurtteam hebben we een coachende rol ten aanzien van het versterken van mentorlessen (in het vo) om zo leerlingen te leren omgaan met tegenslagen. En een aanjagende rol om professionals te versterken in het vinden van een passend antwoord binnen de sociale basis.

Collectieve vorm van ondersteuning binnen speciaal onderwijs

De gezamenlijke ambitie is dat kinderen zich kunnen ontwikkelen naar eigen mogelijkheden, met passende ondersteuning en zorg waar nodig. Leerlingen met een gelijksoortige vraag worden met een collectief antwoord ondersteund op school, met een verbinding naar de benodigde ondersteuning buiten school.

Doel 2024: Vanuit netwerksamenwerking dragen we eraan bij dat kinderen de juiste (collectieve) ondersteuning ontvangen op school. We agenderen actief wat dit betekent voor de individuele ondersteuning aan kinderen en gezinnen in de thuissituatie.

Gelijke kansen - in de wijken

Veiligheid

Veiligheid

Het opgroeien in een onveilige situatie heeft veel impact op kinderen en kan hun ontwikkeling in gevaar brengen. Zij kunnen bijvoorbeeld moeite krijgen in de omgang met anderen, kunnen de wereld om hun heen als onvoorspelbaar zien en missen basaal vertrouwen. Kinderen in onveilige situaties ontwikkelen vaker een negatief zelfbeeld en zijn bewezen later vaker dader of slachtoffer van geweld in relaties.

In Utrecht was het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen en residentiële plaatsingen ook in 2023 relatief laag. Landelijk onderzoek laat echter zien dat veel opvoeders terughoudend blijven in het betrekken van hulp bij onveiligheid en dat deze hulp ook beperkt effectief is. Van belang is om naast het stoppen van de acute onveiligheid op zoek te gaan naar de context en achterliggende oorzaken bij onveiligheid en geweld in gezinnen. Onderliggende oorzaken van veiligheidsvraagstukken zijn: bestaansonzekerheid, echtscheidingen, verslavingsproblematiek en GGZ-problematiek bij ouders. Door preventief collectief in te zetten op deze onderliggende factoren dragen we bij aan het voorkomen van onveiligheid. We zien kansen om vanuit een versterkte samenwerking met onderwijs, eerste lijn en de sociale basis samen integraler het gezin en het netwerk te betrekken.

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming wil het systemisch-methodisch werken rondom veiligheid versterken en de rechtsbescherming van gezinnen vergroten en aanvullen. In diverse proeftuinen in het land, waaronder Utrecht (Overvecht en Leidse Rijn), doen we ervaring op met intensief vrijwillige hulp door het buurtteam, waarbij het EVU (Expertiseteam veiligheid Utrecht) op veiligheid aanvullend op het buurtteam werkt. In 2024 breiden we de samenwerking buurtteam-EVU verder uit en verstevigen we de ingezette vakmanschapsuitbreiding van intensief vrijwillige hulp.

Drugscriminaliteit onder jongeren neemt toe in Utrecht. Om bij te dragen aan het voorkomen dat jongeren in de criminaliteit belanden of daar verder in afglijden maken we deel uit van het stedelijke programma 'Grenzen stellen, perspectief bieden'. Met als essentie: het doorbreken van criminele carrières en het versterken van de weerbaarheid van jonge mensen. Vanuit basishulp richten we ons op de kennis van de context en het bouwen aan een steunend netwerk dat perspectief biedt en veerkracht en weerbaarheid vergroot.

Ambitie

Alle Utrechtse kinderen en jongeren groeien veilig op in hun gezin en omgeving.

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

De stedelijke ambitie voor 2024 is om de basis van de EVU-teams in Overvecht en Leidsche Rijn te versterken en de uitbreiding naar heel Utrecht voor te bereiden en gedeeltelijk te realiseren (begin 2025 realisatie in alle wijken).

Doelen 2024

- We voeren intensief vrijwillige hulp uit en realiseren daarmee rechtsbescherming van gezinnen, werken echt sámen met hen aan het versterken van vandaag om zo dwangmaatregelen en uithuisplaatsingen te voorkomen. Concreet betekent dit dat de gezinswerker primair verantwoordelijk is bij veiligheidsvraagstukken, ook wanneer er sprake is van crisis. De gezinswerker betreft daar waar nodig aanvullende hulp.
- Binnen de EVU-samenwerking in Overvecht en Leidsche Rijn experimenteren we samen met partners in de richting van de integrale samenwerking rondom veiligheid zoals beoogd in het toekomstscenario.

Wel thuis

Opgave stad: Alle kinderen groeien zo thuis mogelijk op. Door passende hulp eerder, dichtbij en op maat, vanuit het netwerk, de sociale basis, het buurtteam en aanvullende hulp waar nodig.

Doel 2024: We nemen deel aan de gezamenlijke opgave, verwerken de opbrengsten van de meedenktafel Wel Thuis in het reguliere werkproces van teams en geven het plek in de ondersteuning van het vakmanschap van Basishulp.

Complexe echtscheidingen

Ouders zijn verantwoordelijk voor hun kinderen voor, tijdens en na een echtscheiding. Als door een complexe echtscheiding kinderen geen kind kunnen blijven of de wezenlijke relatie met de ouder(s) in gevaar komt ondersteunen wij en waar nodig andere partners.

Doelen 2024

- We nemen deel aan de stedelijke opgave en dragen daarmee bij aan een integrale samenwerking binnen het jeugddomein en met aangrenzende domeinen.
- We verstevigen het vakmanschap van gezinswerkers en collega-professionals door samen met KOOS Utrecht, Spoor030 en de EVU-teams een training te ontwikkelen, gericht op het omgaan met scheidingsdynamiek.

Opgave stad

We werken in Utrecht samen met de EVU-teams toe naar het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming: het bieden van integrale hulp en bescherming van kinderen en gezinnen. Met als belangrijk uitgangspunt: een heel helder onderscheid tussen vrijwillige hulp en dwang.

Het buurtteam verleent (intensieve) vrijwillige hulp, zo nodig met ondersteuning van de EVU-teams.

Maatschappelijke veiligheid

Preventie Jeugdcriminaliteit

Doel 2024

Vroegtijdige signalering van risicogedrag bij kinderen, zodat kinderen met gerichte hulp en zoveel mogelijk binnen het normale leven ander gedrag aanleren. Dit doen we door middel van de aanpak 'Vroegsignalering en preventie jonge kinderen met complex gedrag' in Overvecht met uitbreiding naar een of enkele andere wijken.

Grenzen stellen perspectief bieden

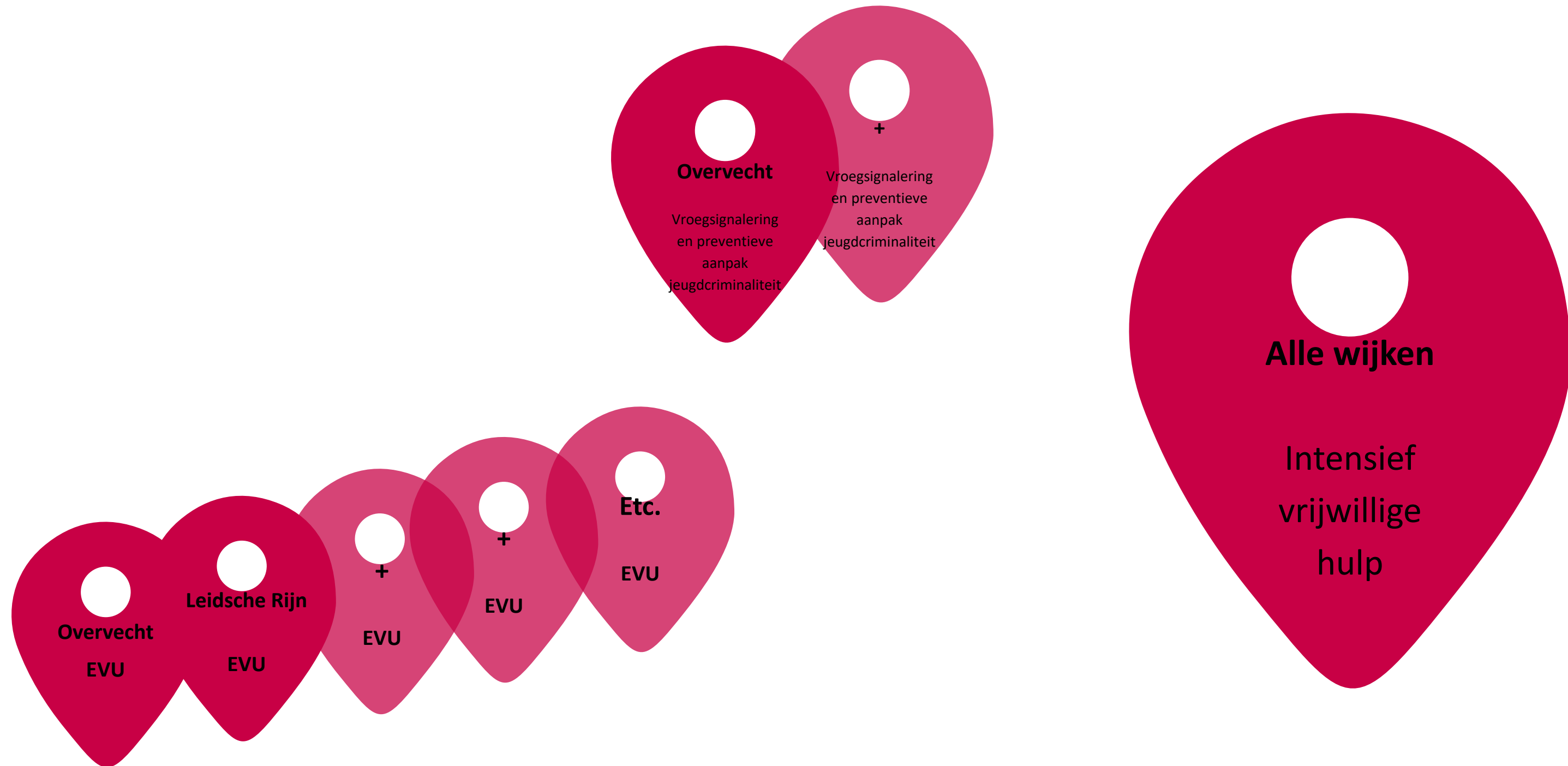
Doel 2024

We zijn aangesloten op de aanpakken ernstig overlastgevende en criminele families, en maken dit onderdeel van basishulp. In elke wijk bieden we eerder en integraler basishulp aan bewoners na terugkeer uit detentie, gericht op een goede terugkeer in de maatschappij.

Opgave stad

Verminderen van de ontwrichtende effecten van (drugsgelateerde) criminaliteit door middel van een meerjarige aanpak.

Veiligheid - in de wijken

Professionele organisatie

Professionele organisatie

Facilitering van sturing in stad, wijk en organisatie

Doel 2024

Om gericht te kunnen sturen en rapporteren over realisatie van de diverse doelstellingen maken we een volgende slag met het ontwikkelen en implementeren van stuur- en analyse-informatie in de Lokaliscyclus, aansluitend bij het Utrechts model, onder andere met een dashboard per buurtteam.

Daarnaast zijn we actief in het vergroten van het gebruik in de wijken van de informatie van 'Wijkdata wijkdoen' om wijkgericht werken met de partners te ondersteunen.

Blijven investeren in duurzame bemensing

Doel 2024

Medewerkers voelen zich gezonder, meer in balans en werken met plezier waardoor we verder toe bewegen naar een lager ziekteverzuim (7%). Daarnaast draagt dit bij aan het behoud van professionals binnen Lokalis en het brede jeugdveld in Utrecht.

Ondersteunen verstevigen vakmanschap

Doel 2024

De ontwikkelingen op het gebied van basishulp en de drie opgaves (bestaanszekerheid, gelijke kansen en veiligheid) krijgen vorm dicht bij het werk van de gezinswerker. In 2024 maken we een volgende stap in het professionaliseren van het vakmanschap en de leeromgeving van de gezinswerker. Dit doen we met een vernieuwde kennisbank, een stevig inwerkprogramma aangepast op de uitdagingen van een krappe arbeidsmarkt en een teamgerichte impuls op de reflectieve werkpraktijk. Het bijhouden en opfrissen van elementen van vakmanschap worden zowel centraal al decentraal ondersteund. Ook zorgen we dat het registratieprogramma (WIZ) ondersteunend is aan de kwaliteit van basishulp en de doorontwikkelingen en nieuwe werkwijzen.

Een professionele organisatie is randvoorwaardelijk voor het effectief kunnen uitvoeren van onze opdracht en doelen. Naarmate Lokalis zich verder ontwikkelt neemt het belang van een integrale en efficiënte bedrijfsvoering toe. Het draagt bij om goed te anticiperen op toekomstige ontwikkelingen.